

ترغیب و تشویق دانش آموزان به حضور در مسجد

رسول گرامی اسلام ﷺ:

مَنْ كَانَتْ الْمَسَاجِدُ بَيْتَهُ ضَمِنَ اللَّهُ لَهُ بِالرَّوْحِ وَ
الرَّاحَةِ وَالْجَوَازِ عَلَى الصَّرَاطِ

کسی که مسجد خانه او شد «مرتّب به مسجد تردد کند» خداوند
آسایش و کامیابی او و عبور از صراط را برایش ضمانت کرده است.

مستدرک، ج ۳، ص ۳۶۳

مقدمه

یکی از اماکن مقدسی که در بیانات اهل بیت علیهم السلام بر حضور در آن بسیار تاکید شده است مسجد است. همان مکانی که نخستین سنگ بنای آموزش‌های اسلامی در آن نهاده شده است. تاریخ نشان می‌دهد که بسیاری از حرکت‌هایی که در دوران مختلف علیه جبهه باطل شکل گرفته از مسجد برخاسته است. از جهت تربیتی نیز مثلث خانواده، مدرسه و مسجد، سه رکن اساسی و اصلی در تربیت را شکل می‌دهند. ابعاد تربیتی مسجد به گونه‌ای با ابعاد عبادی آن مرتبط است. زیرا عبادت پرورش‌دهنده روح و روان آدمی است و پاسخ به آن، پاسخ به یک نیاز طبیعی و مهم اوست و تامین منطقی و صحیح نیازهای طبیعی انسان موجب قوام و تعادل شخصیت او می‌گردد. چنانکه مطابق آمارها کم‌ترین میزان بزهکاری در جامعه را در افراد و جوانان مسجدی می‌بینیم. از آن جا که انسان بنا به فطرت خویش معبد و مسجد را دوست می‌دارد، اجرای این امر در طرح پیوند مسجد و مدرسه پیشنهاد می‌گردد. در این راه کافی است عوامل مانع را از سر راه او بر داریم تا زمینه‌های تربیتی صحیح فردی و اجتماعی آنان فراهم آید.

فصل هفتم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در راهکار ۲-۷ «نهادینه سازی و تقویت همکاری مدرسه با مراکز فرهنگی و علمی محله به ویژه مسجد» را مورد تاکید قرار داده است.

اهداف

- ۱- احیای دستورات دینی و اهمیت دادن به آنها
- ۲- تقویت ابعاد اعتقادی و اجتماعی دانش‌آموزان در تعامل با نمازگزاران و امام جماعت
- ۳- فراهم شدن زمینه مشارکت در فعالیت‌های جمعی خداپسندانه که در مسجد مطرح می‌شود.
- ۴- انتخاب دوستان متدین و مسجدی و همراهی با آنان که از نیازهای نوجوانان است.
- ۵- مصون ماندن از ابتلائات منفی اجتماعی از طریق پیدا کردن شخصیت دینی

مسئول اجرا: معاون پرورشی	زمان برنامه‌ریزی: تابستان
زمان اجرا: در طول سال تحصیلی	زمان ارزشیابی: پایان نوبت اول و دوم

مسئول برنامه‌ریزی و اجرا:

اتاق فکر برای برنامه‌ریزی و اجرایی کردن این امر، ستاد تربیتی مدرسه است و مسئول اجرای آن مربی پرورشی هر مدرسه می‌باشد.

فعالیت‌هایی که مدرسه انجام می‌دهد:

- ۱- آشنا نمودن خانواده‌ها به اهمیت حضور دانش‌آموزان در مساجد، در جلسات عمومی و پایه‌ای
- ۲- پیگیری و تشویق دانش‌آموزانی که با مسجد ارتباط پیدا کرده‌اند (از طریق گزارش‌گیری از خانواده)
- ۳- پخش فیلم‌هایی از مساجد و معرفی مساجد تاریخی و بنام و فعالیت‌های دانش‌آموزی در آنها
- ۴- فرهنگ‌سازی حضور دانش‌آموزان در مساجد
- ۵- تهیه گزارش توسط دانش‌آموزان از مسجد محله خود و بیان ویژگی‌های مسجد از نظر خودشان مانند معرفی مساجدی که مربیان محبوب در آن حضور پیدا می‌کنند و رفت و آمد می‌کنند
- ۶- تشویق دانش‌آموزان به مصاحبه با امام جماعت مسجد محل و تقدیر از منتخبین آنها

ترغیب و تشویق دانش‌آموزان به حضور در مسجد / ۱۷۳

- ۷- دعوت از ائمه جماعات مساجدی که دانش‌آموزان بیش‌تری در آن‌ها رفت‌وآمد دارند و صحبت ایشان برای دانش‌آموزان
- ۸- تشویق گاه‌گاه دانش‌آموزان در مسجد محل آن‌ها با هماهنگی امام جماعت مسجد و با حضور اولیا و مربی پرورشی
- ۹- استفاده از تجربیات اولیایی که فرزندشان به مسجد می‌روند و بیان نتایج تربیتی آن برای سایر اولیا در جلسات اولیا
- ۱۰- تبیین نتایج حضور در مسجد با تشکیل میزگرد تربیتی دانش‌آموزان و اولیا
- ۱۱- بیان اهمیت آداب و احکام حضور در مسجد برای دانش‌آموزان
- ۱۲- آشنا نمودن دانش‌آموزان با بردن دسته‌جمعی آن‌ها به یکی از مساجد نزدیک مدرسه و مساجد ویژه (دانشگاه تهران)

وظایف اولیا در فرهنگ‌سازی حضور دانش‌آموزان در مساجد :

- ۱- همراه بردن فرزندان به مسجد حداقل یک بار در هفته و درج آن در دفتر رابط فرزند
- ۲- بیان احادیث و روایات در اهمیت مسجد و نماز جماعت برای فرزندان
- ۳- ارائه طرح‌های تشویقی جذب دانش‌آموزان به امام جماعت و مسئولین پرورشی مدارس
- ۴- دقت و مراقبت بر چگونگی گذراندن اوقات فرزند در مسجد
- ۵- آسیب‌شناسی برنامه‌های مسجد و انعکاس آن به مسئولین ذیربط

وظایف مساجد در جذب دانش‌آموزان:

- ۱- تشکیل گروه‌ها و حلقه‌های دانش‌آموزی به سرپرستی یکی از نمازگزاران فرهنگی
- ۲- دادن مسئولیت به دانش‌آموزان، مسئولیت‌هایی از قبیل اذان، تکبیر، خواندن دعا، خواندن قرآن و ...
- ۳- تنظیم برنامه‌های جذاب برای جلب نظر دانش‌آموزان مانند کلاس‌های ورزشی، کتابخانه و اردو
- ۴- برگزاری مسابقات فرهنگی- ورزشی بین دانش‌آموزان مساجدی
- ۵- تشویق دانش‌آموزانی که در امور علمی، فرهنگی، اجتماعی و هنری موفقیتی را کسب کرده‌اند مانند نصب عکس آنان در راهرو و یا حیاط مسجد

- ۶- جذب دانش‌آموزان به مسجد با تشویق و تکریم آنان از سوی امام جماعت و نمازگزاران
- ۷- تأمین بودجه‌ای جاری برای تهیه جوایز به منظور تشویق و جذب دانش‌آموزان دبستانی توسط نمازگزاران به‌طور مستمر (مثلاً هفته‌ای یک شب)
- ۸- برگزاری جلسات مشاوره ائمه جماعات مساجد با یکدیگر در تبادل تجربیات در جذب دانش‌آموزان نوجوان و جوان
- ۹- حضور امام جماعت همراه برخی از نمازگزاران علاقه‌مند در مدارس همسایه و تقدیر از آن‌ها
- ۱۰- دعوت از یکی از معلمان مدرسه همجوار برای صحبت کوتاه با نمازگزاران به منظور جذب دانش‌آموزان به مسجد
- ۱۱- مراجعه برخی از مسجدی‌ها به منازل دانش‌آموزان برای جذب آنها به مسجد (پیشنهاد شهید قاسم سلیمانی به ائمه جماعات مساجد)

ذی‌ربطان این شیوه‌نامه که باید در جریان اجرای آن قرار گیرند، عبارتند از: مدیر، معاون پرورشی و سایر اعضای ستاد تربیتی و نظامت

ترغیب و تشویق دانش‌آموزان به حضور در مسجد / ۱۷۵

بررسی موارد شیوه‌نامه شماره ۲۲ / ترغیب و تشویق دانش‌آموزان به حضور در مسجد

ردیف	شرح	بلی	خیر	امتیاز
۱	آیا ستاد تربیتی برای اجرای شیوه‌نامه مذکور، برنامه‌ریزی نموده است؟			
۲	آیا خانواده‌ها در جلسات عمومی و پایه‌ای با اهمیت حضور دانش‌آموزان در مساجد آشنا می‌شوند؟			
۳	آیا دانش‌آموزانی که با مسجد ارتباط پیدا کرده‌اند، مورد شناسایی و تشویق قرار می‌گیرند؟			
۴	آیا زنگ نمازخانه، فیلم‌هایی از مساجد و معرفی مساجد معروف و تاریخی برای دانش‌آموزان پخش می‌شود؟			
۵	آیا برای حضور دانش‌آموزان در مساجد، برنامه‌های فرهنگی در مدرسه اجرا می‌شود؟			
۶	آیا تاکنون از دانش‌آموزان خواسته شده است تا از مسجد محله خود گزارشی تهیه و به مسؤول مربوطه تحویل دهند؟			
۷	آیا تاکنون نسبت به تشویق دانش‌آموزان به مصاحبه با امام جماعت مسجد محل اقدام شده است؟			
۸	آیا تاکنون از ائمه جماعات مساجدی که دانش‌آموزان بیشتری در آنها رفت و آمد دارند جهت حضور در مدرسه دعوت به عمل آمده است؟			
۹	آیا تاکنون نسبت به تشویق دانش‌آموزان در مسجد محل آنها با حضور اولیا، مربی پرورشی و هماهنگی امام جماعت مسجد اقدام شده است؟			
۱۰	آیا از تجربیات اولیایی که فرزندانشان به مسجد می‌روند، استفاده شده است؟			
۱۱	آیا تاکنون نسبت به تشکیل میزگرد تربیتی دانش‌آموزان و اولیا برای تبیین نتایج حضور در مسجد اقدامی صورت گرفته است؟			

*در هر ردیف با توجه به کیفیت اجرا امتیاز ۱ (کمترین) تا ۵ (بیشترین) در نظر گرفته می‌شود.

ردیف	شرح	بلی	خیر	امتیاز
۱۲	آیا در زنگ نمازخانه، آداب و احکام حضور در مسجد برای دانش‌آموزان بیان می‌شود؟			
۱۳	آیا تاکنون نسبت به عزیمت گروهی دانش‌آموزان (به صورت کلاسی) به مسجد نزدیک مدرسه اقدام شده است؟			
۱۴	آیا وظایف خانواده‌ها در فرهنگ‌سازی حضور دانش‌آموزان در مساجد که در شیوه‌نامه مؤسسه به آن اشاره شده است به اطلاع والدین رسیده است؟			
۱۵	آیا طرح «پیوند مسجد و مدرسه» در آموزشگاه شما اجرا می‌شود؟			
۱۶	آیا تاکنون از امام جماعت مسجد نزدیک مدرسه جهت حضور در مدرسه و سخنرانی برای دانش‌آموزان دعوت شده است؟			
۱۷	آیا مدرسه برای عملی‌شدن وظایف مساجد در جذب دانش‌آموزان نقش خاص و مؤثری ایفا کرده است؟			
۱۸	آیا مسؤول اجرای این شیوه‌نامه برای اجرای بهتر از تجربیات حداقل سه مدرسه موفق استفاده نموده است؟			
۱۹	آیا مسؤول اجرا، اهمّ فعالیت‌های این شیوه‌نامه را به شکل مناسب در سایت مدرسه بارگذاری نموده است؟			

اقدامات اصلاحی برای مواردی که اجرا نشده است:

نام و نام خانوادگی
و امضای مدیر

نام و نام خانوادگی
و امضای معاون مربوطه

نام و نام خانوادگی و امضای
مسئول مستقیم اجراء